

EXPBIO

Webinarreeks

Regionale zaadmengsels voor bloemenstroken voorjaar 2025

WEBINAR 3

13 februari 2025 - Saaten Zeller (Walter Bleeker)

<https://www.saaten-zeller.de/>
bleeker@saaten-zeller.de

Saaten Zeller is een familiebedrijf uit 1904.

Er werken 35 VTE en 75 landbouwers werken voor hen onder contract.

Ze telen op 1.825 ha waarvan 681 ha graszaad en 1.144 ha plantenzaden.

Dit gebeurt op volgende locaties: Bienenbüttel, Phöben en Guggenberg.

Ze gebruiken het Regiozert-certificaat. www.regiozert.de. Dit is een zaadtelerscollectief met een onderdeelje 'wilde plantenzaden'. De controle gebeurt door onafhankelijke controleurs.

Duitsland is onderverdeeld in 22 zaadbronregio's.

OORSPRONG VAN DE ZADEN

Om de genetische variatie te behouden binnen de regio wordt er per regio en per soort uit 5 verschillende populaties geogst. De zaden worden gemixt in een mengsel per regio.

Er moet bij alle lokale besturen en landeigenaars toelating gevraagd worden om te oogsten. Deze toelatingen kunnen duur zijn en gaan soms tot € 700. Sedert 2008 kocht SaatenZeller al 160 oogsttoelatingen aan.

Het drogen en de registratie van de zaden gebeurt door de ver zamelaars.

Bij het collecteren wordt er uiteraard een protocol gevolgd wat nodig is om het certificaat te verkrijgen. Er mag enkel verzameld worden bij grote populaties.

Saaten Zeller heeft nu bijna 10.000 zaadcollecties verspreid over de 22 gebieden.

Een kleine hoeveelheid wordt steeds bewaard in de zaadbank van de universiteit van Tübingen.

EXPBIO

Interreg
North Sea

Co-funded by
the European Union

OPSTART TEELT

Tuinbouwers starten de teelten op.

De eerste generatie wordt voorgezaaid en uitgeplant in rijen, de tweede generatie wordt direct op het veld gezaaid. De teelten zijn meestal conventioneel, we hebben maar enkele biologische telers.

Oogsten gebeurt meestal met conventionele oogstmachines.

De zaadschoning is één van de stappen met de meeste uitdaging.

Daarna wordt alles bewaard in magazijnen waar de mengsels ook samengesteld worden.

MENGSELS

Iedere regio heeft normaal een 5-tal mengsels voor verschillende terreinen.

Er zitten tussen de 30 (noorden) en 50 (zuiden) soorten in een mengsel.

We gebruiken tussen de 50 % en 70 % graszaad in onze mengsels.

De mengsels worden gebruikt voor:

- Het herstel van velden
- Natuurherstel
- Bloeiende tijdelijke stroken of velden
- Begroeiing van dijken
- Het vastleggen en beschermen van grond

VRAGEN

1. Heeft het gebruik van herbiciden geen nadelig effect op de kweekvelden en de omgeving?

Voor Saaten Zeller is de zaadteelt zonder gebruik van chemische hulpmiddelen niet rendabel. De zaden bevatten volgens hen geen residu's omdat ze niet in contact komen met de herbiciden. De herbiciden worden vooral gebruikt om de velden na de teelten onkruidvrij te maken.

2. Zijn er ook andere landen die zaden bij jullie aankopen?

Andere landen kunnen aankopen indien hun wet dit toelaat. Aanpalende landen kunnen de zaden gebruiken die geoogst zijn in de grensregio's.

3. Kan er meerdere jaren op 1 veld geoogst worden?

Dit is afhankelijk van de soort. Kamgras bijvoorbeeld kunnen we max. 2 keer oogsten omdat er nadien te veel andere grassen tussen komen.

4. Populatiegrootte? Wat is groot genoeg?

Minimum 100 planten is groot genoeg om te starten. Voor sommige soorten is dit niet echt mogelijk (bv. knopig helmkruid) omdat deze in te kleine populaties groeien. Soms staan er veel planten maar ver uit elkaar verspreid. Dan kun je niet echt spreken van een populatie maar staan er toch genoeg planten om te oogsten.

5. Gras of geen gras in de mengsels. Wat is het beste?

Bloemenstroken hebben bijvoorbeeld geen gras nodig.

Er is wel gras nodig voor:

- Weides
- Treinroutes
- Dijken
- Vastleggen van de bodem

6. Hoe kweken jullie Rhinanthus?

Wij kweken geen ratelaar. Als we die hebben zijn deze aangekocht of zelf geoogst in de natuur. Rhinanthus vormt grote populaties dus er kunnen veel zaden geoogst worden. Saaten Zeller kweekt vooral algemene wilde planten en in mindere mate de zeldzame soorten.

WEETJES

Sommige planten moeten op het juiste tijdstip geoogst worden en dit is niet altijd simpel. Cardamine pratensis en wikke-soorten hebben een speciaal mechanisme om zaden te verspreiden: het schiet zijn zaad op een hete dag volledig weg. Ben je dan te laat voor de oogst dan is er niks meer.

Sommige zaden zijn zeer zeldzaam geworden. Natuurlijke populaties zijn soms nog moeilijk te vinden door het jarenlange gebruik van cultuurvariëteiten. Rode klaver en raaigras zijn hier voorbeelden van.

Een kweker kan niet wachten op de zogenaamde slapende zaden. Deze worden niet gebruikt omdat ze bij de eerste zaaiing te laat kiemen. Enkel de zaden die in het eerste halfjaar kiemen worden gebruikt. (Hier vindt er dus een kleine selectie plaats.)

Verslaggeving: Wim Vercoutter, Vlaamse Landmaatschappij